

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»**

**Інститут психології та соціального захисту
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
Донецький національний університет (м.Вінниця)
Національний фармацевтичний університет
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка**

З нагоди 95-річчя ВДНЗУ «УМСА»

ЗБІРНИК СТАТЕЙ

**I Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,
ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ, ПСИХОЛОГІЇ
І ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

(11-12 травня 2016 року)

ПОЛТАВА

2016

МОВНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ПАТОМОРФОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ-ІНОЗЕМЦЯМ

У статті висвітлено шляхи мовної адаптації іноземних студентів на кафедрі патологічної анатомії. Ефективного результату у викладанні патоморфології студентам-іноземцям можливо досягти завдяки збалансованому використанню традиційних методів та нових технологій навчання. Обов'язковим є врахування рівня мотивації з неодмінним урахуванням індивідуально-психологічного стану, рівня особистої та мовної підготовки.

Ключові слова: іноземні студенти, мовна адаптація, патоморфологія, нові технології, традиційні методи навчання.

The article highlights the ways of language adaptation of foreign students in the department of pathological anatomy. Effective results in teaching Pathology to foreign students can be achieved through sustainable use of traditional methods and new learning technologies. It is obligatory to take account of the level of motivation essential considering individual psychological state, level of personal and language training.

Keywords: foreign students, language adaptation, Pathology, new technologies, traditional teaching methods.

В статье освещены пути языковой адаптации иностранных студентов на кафедре патологической анатомии. Эффективного результата в преподавании патоморфологии студентам-иностранцам можно достичь благодаря сбалансированному использованию традиционных методов и новых технологий обучения. Обязательным является учет уровня мотивации с непременно учетом индивидуально-психологического состояния, уровня личной и языковой подготовки.

Ключевые слова: иностранные студенты, языковая адаптация, патоморфология, новые технологии, традиционные методы обучения.

Однією із складових ланок міжнародного іміджу України є якість освіти, отриманої студентами іноземцями. За останні роки кількість студентів-іноземців у вітчизняних навчальних закладах поступово збільшується, особливо це стосується медичних ВНЗ [2, с. 20], де, за даними Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, їх кількість складає 20 тисяч осіб. Така тенденція ставить перед вітчизняною системою освіти нові проблеми, зокрема вибору оптимальних методів, форм і педагогічних технологій навчання.

Впровадження всевітньої освітньої системи в Україні, згідно якої повинні працювати єдині навчальні стандарти, висувають підвищені вимоги до адаптивних механізмів студентів. З перших днів перебування іноземних студентів в українському ВНЗ їм доводиться, разом із мовними проблемами

навчання, розв'язувати також побутові проблеми проживання у незвичних соціокультурних умовах [6].

Впродовж навчання адаптаційні можливості студентів-іноземців поступово змінюються та залежать від національних і релігійних характеристик. Вхідження іноземних студентів до нового мовного, соціокультурного та навчального студентського середовища починається з подолання мовного бар'єру, формування позитивного ставлення до майбутньої професії та почуття академічної рівноправності, засвоєння основних норм поведінки в інтернаціональному колективі [5, с. 54].

За даними С.О. Краснікової, лише в кінці третього курсу у студентів формується достатній словниковий запас, який дозволяє успішно долати комунікативні труднощі в навчанні, побуті або соціокультурній взаємодії з представниками місцевого населення [3, с. 539].

Організація успішної мовної адаптації іноземних студентів сприяє їх швидкому включенню до студентського середовища, полегшує процес навчання і виховання.

Тому, актуальним є забезпечення повноцінної інтеграції іноземних студентів у процес професійної освіти.

Згідно літературним даним [1], труднощі, які іноземний студент особливо гостро відчуває під час перебування в новій країні поділяють на три групи:

- 1) академічні або навчально-пізнавальні, тобто пов'язані з навчальним процесом, в першу чергу, з низьким знанням мови; адаптацією до нової системи освіти, організації навчального процесу та системи контролю знань, що повинно забезпечувати індивідуальний розвиток, накопичення знань, прищеплення навичок самостійної роботи;
- 2) психофізіологічні, пов'язані з особливостями індивідуума;
- 3) соціокультурні, пов'язані з особливостями нового мовного та культурного середовища взаємодії на рівні студент-студент, студент-викладач, студент-адміністрація.

Навчальна діяльність – найскладніша сфера адаптації, що обумовлено необхідністю досягнення високого рівня володіння мовою, достатнього для придбання професійно значущих знань і навичок [4, с. 50].

Мовна проблема, безперечно, є головною у процесі адаптації студентів-іноземців в Україні. Суттєво ускладнює становище іноземних студентів двомовність, що панує в сучасній Україні. Співіснування української та російської мов дезорієнтує студентів.

Відчутним є різний рівень володіння мовою студентами, що необхідно враховувати викладачу і знаходити шляхи порозуміння з іноземними студентами. В цьому випадку необхідно подавати матеріал на доступному у мовному плані для студентів рівні, надаючи перевагу використанню простих граматичних конструкцій, часто вживаної лексики.

Більшість студентів-іноземців вважають свій рівень володіння російською (українською, англійською) мовою задовільним для повсякденного спілкування, проте не достатнім для навчального процесу.

Завдання вищого навчального закладу допомогти йому якомога швидше і успішніше адаптуватися до нових умов навчання, влитися до рядів студентства.

У зв'язку з цим виникає необхідність глибокого і всеосяжного узагальнення всього накопиченого досвіду, виявлення загальних закономірностей підготовки іноземних студентів, оцінки та переоцінки засобів, форм і методів навчальної та позааудиторної роботи з ними.

Практика роботи зі студентами показує, що навчальний матеріал опановується краще при використанні наочних методів. Найбільш ефективним є метод ілюстрації, що обов'язково супроводжується коментарями викладача. Суттєвою перевагою цього методу є те, що навіть у випадку, коли студент не розуміє все з розповіді або ж більшість інформації на слух не сприймає, у нього активізуються інші органи чуття. Таким чином, якщо після заняття у студента не сформується цілісне уявлення про ті чи інші факти, у нього в пам'яті залишаться візуальні образи.

На практичних заняттях з патоморфології, обов'язково, при розборі патологічних процесів та захворювань, використовуються макропрепарати, мікропрепарати та ілюстраційний матеріал: таблиці, слайди, мультимедійні презентації. Поєднання різних наочних засобів допомагає викладачу вирішити основні задачі, пов'язані з покращенням засвоєння теоретичного матеріалу та певною мірою опанувати практичні навички.

Постійний фонд макропрепаратів структурований у відповідності до тем занять відповідно навчальному плану. Значна кількість макропрепаратів часто дозволяє вивчити захворювання на різних стадіях його розвитку – від ранніх, безсимптомних форм, до тяжких виражених змін з розвитком ускладнень. Демонстрація макропрепаратів забезпечує розуміння змін зовнішніх характеристик ураженого органу, так і змін в динаміці протікання патологічного процесу, що важливо для розуміння студентами сукупності закономірностей і принципів розвитку захворювання. Музейний фонд кафедри патологічної анатомії з секційним курсом регулярно оновлюється за рахунок нових препаратів з одночасним збереженням цінних експонатів. Наразі в музеї нараховується більше 600 макропрепаратів, які знаходяться в постійній експозиції.

Вивчення патології на мікроскопічному рівні дозволяє використовувати інноваційні методи навчання та формування у студентів клінічного мислення. Вивчення патологічного процесу забезпечується не лише мікроскопом, набором навчальних мікропрепаратів, але і використанням мультимедійних презентацій, інтернету.

Обов'язковим є мультимедійний супровід лекції. Презентація повинна містити не лише ілюстративний матеріал, а й структуровану текстову інформацію, що значно полегшує сприйняття і засвоєння інформації.

Іншим важливим моментом покращення підготовки студентів-іноземців є забезпечення сучасною навчальною літературою. Співробітниками кафедри видані навчальні посібники із загальної та спеціальної патоморфології російською та англійською мовами, які містять

сучасні уявлення про патогенез, морфологічні зміни хвороб людини та підвищують змістовність і ефективність вивчення необхідного матеріалу.

Отже, отримання найбільш ефективного результату у викладанні патоморфології іноземним студентам можливо завдяки збалансованому використанню традиційних методів та нових технологій навчання. Обов'язковим є врахування рівня мотивації з неодмінним урахуванням індивідуально-психологічного стану, рівня особистої та мовної підготовки. Широке використання наочного обладнання і нових навчальних технологій – запорука ефективного опанування знань з патоморфології.

Таким чином, використання різних методик викладання студентам-іноземцям запорука підтримання іміджу України.

В подальшому необхідно удосконалювати форми, методи, засоби і прийоми педагогічної роботи з іноземними студентами у навчальному процесі з урахуванням індивідуальних особливостей кожного студента та академічної групи в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арсеньев Д.Г. Социально-психологические и физиологические проблемы адаптации иностранных студентов / Д.Г. Арсеньев, М.А. Иванова, А.В. Зинковский. – СПб, 2003. – 160 с.
2. Іщенко О. Інтернаціоналізація студентського освітнього середовища: особливості протікання процесу в Україні / О. Іщенко // Вісник НТУУ «КПІ». – 2010. - №2. – С. 18-23.
3. Краснікова С.О. Проблеми соціальної адаптації іноземних студентів, які навчаються у ВНЗ України англійською мовою [Текст] / С.О. Краснікова, Т.М. Макаренко, Л.В. Мірошнік // Впровадження нових технологій за кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВМ(Ф)НЗ III-IV рівнів акредитації: матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції, присвяченої 55-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України, Тернопіль, 26-27 квітня 2012 р. – Тернопіль, 2012. – С. 539-540.
4. Королинская С.В. Некоторые проблемы адаптации иностранных студентов английского отделения НФаУ // Физическое воспитание студентов. – 2011. – №4. – С. 48-51.
5. Костяк Н.В. Психолого-педагогічні аспекти адаптації студентів-іноземців до навчання у вищих навчальних закладах України [Текст] / Костяк Н.В., Козак Н.В., Паласюк Г.Б. // Медична освіта. – 2002. – № 3. – С. 53-55.
6. Посохова С.Г. Психология адаптирующейся личности / С.Г. Посохова. – СПб., 2001. – 240 с.

УДК 37.032

Л.М. Тихонова

Институт медицины, экологии и физической культуры Ульяновского государственного университета, Российская Федерация НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЛИЧНОСТИ БУДУЩЕГО ВРАЧА

Рассмотрены некоторые вопросы формирования личности будущего врача. Особое внимание автором уделено понятию «креативность».

Ключевые слова: медицинский вуз, личностный подход, будущий врач, креативность.

Some aspects of the formation of future doctor's personality have been considered, Particular attention has been paid to the concept of "creativity".

Keywords: medical school, personal approach, future doctor, creativity.